

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4C/53/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815200828
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Kozenko
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8815200828.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Jánom Kozenkom v právnej veci žalobcu: Friendly Finance Slovakia s.r.o., Hlavná 104, 040 01 Košice, IČO: 47 243 368, zast. Mgr. Henrich Schindler, advokát, advokátska kancelária so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica proti žalovanému: Z. R., H.. X.X.XXXX, X. S. XX, XXX XX N. H. R. o zaplatenie 327,21 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd zaväzuje žalovaného uhradiť žalobcovi sumu 200,- eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 11. 02. 2014 do zaplatenia zo sumy 200,- eur, a to všetko mu povoľuje uhradiť v mesačných splátkach po 50,- eur splatných vždy každého 30-teho dňa toho ktorého mesiaca začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.

Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku zamietá.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 4,34 eur a na účet právneho zástupcu žalobcu Mgr. Henricha Schindlera trovy právneho zastúpenia vo výške 14,81 eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 327,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25% p.a. zo sumy 262,21 eur od 11.02.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako spotrebiteľom došlo dňa 10.1.2014 k uzatvoreniu Rámcovej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, iného úveru a pôžičky a s tým spojených ďalších služieb (ďalej len Rámcová zmluva) a zároveň Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (ďalej len Zmluva), a to tým, že žalovaný prijal návrh Rámcovej zmluvy a Zmluvy zo strany žalobcu v súlade s čl. III bod 3. Rámcovej zmluvy, na základe ktorých žalobca poskytol žalovanému krátkodobý bezúčelový, bezúročný úver vo výške 200 eur. Predpokladom uzatvorenia Zmluvy a Rámcovej zmluvy bola registrácia žalovaného ako spotrebiteľa na adrese internetového sídla žalobcu ako veriteľa za účelom zriadenia užívateľského účtu a žiadosť o uzatvorenie Zmluvy, o ktorú bol oprávnený požiadať výlučne spotrebiteľ s vytvoreným užívateľským účtom. Rámcová zmluva, Zmluva a jej prípadné prílohy nadobudli platnosť a účinnosť dňom vyjadrenie súhlasu oboma zmluvnými stranami s ich textom. V prípade veriteľa bol súhlas vyjadrený zaslaním predzmluvného formulára obsahujúceho informácie o podmienkach spotrebiteľského úveru a návrhu Zmluvy spotrebiteľovi formou elektronickej pošty. Zaregistrovaný spotrebiteľ vyjadril svoj súhlas kliknutím na odkaz, ktorý mu bol zaslaný veriteľom prostredníctvom elektronickej pošty. Žalovaný sa zaviazal žalobcovi vrátiť celkovú čiastku 262,21 eur, ktorú tvorí súčet poskytnutého úveru a celkových nákladov (príslušenstvo) za poskytnutie úveru vyjadrených pevnou sumou vo výške 62,21 eur. Celkové náklady za poskytnutie úveru predstavujú ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN), ktorej spôsob výpočtu je uvedený v čl. IV bod 8 Rámcovej zmluvy, pričom výpočet je vykonaný v súlade s prílohou č. 2 zákona č. 129/2010

Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Percentuálna výška RPMN je uvedená v uzatvorenej Zmluve. Úver s príslušenstvom sa stal splatným dňa 10.2.2014. Nakoľko žalovaný žalobcovi nevrátil dlžnú sumu v lehote splatnosti, v zmysle čl. IV. bod 4 Rámcovej zmluvy s poukazom na § 517 ods. Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v platnom znení, si žalobca uplatňuje aj zákonné úroky z omeškania, ktorých výška je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. vo výške 5,25% p.a. zo sumy 262,21 eur odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti až do zaplatenia. Žalobca písomnými výzvami vyzval žalovaného na úhradu záväzku voči žalobcovi. V zmysle čl. IV bod 5 Rámcovej zmluvy si žalobca uplatňuje voči žalovanému náhradu skutočne vynaložených nákladov v celkovej výške 65 eur, pričom žalovaný bol pred uzatvorením Rámcovej zmluvy a Zmluvy riadne oboznámený s poplatkami súvisiacich s porušením povinnosti žalovaného splniť riadne a včas svoj záväzok. Celkový nárok žalobcu predstavuje sumu 327,21 eur s príslušenstvom. S prihliadnutím na postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, žalobca pri uzatváraní zmluvného vzťahu postupoval v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, zákonom č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Ďalej si žalobca uplatňuje náhradu trov konania.

Žalovaný k žalobe žalobcu uviedol, že so žalobou žalobcu súhlasí, je ochotný uhradiť v splátkach, má vedomosť, že dostal úver, nesplácal nič a vzhľadom k svojej situácii je ochotný uhradiť uplatnenú pohľadávku v mesačných splátkach najviac po 50 eur.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a prílohami, písomným podaním žalobcu zo dňa 18.5.2015, výpoveďou žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca ako veriteľ a žalovaný ako spotrebiteľ uzavreli dňa 10.1.2014 Rámcovú zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, iného úveru a pôžičky a s tým spojených ďalších služieb (ďalej len Rámcová zmluva).

Podľa čl. 1 Všeobecné ustanovenia bodu 2 Rámcovej zmluvy spotrebiteľský úver alebo iný úver a pôžičku poskytuje veriteľ spotrebiteľovi prostriedkami diaľkovej komunikácie podľa zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru ako krátkodobý bezúčelový úver. Predpokladom uzatvorenia Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru je registrácia spotrebiteľa na adrese internetového sídla veriteľa za účelom zriadenia užívateľského účtu a žiadosť o uzatvorenie Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplnená spotrebiteľom.

Podľa čl. 1 Všeobecné ustanovenia bodu 3, 4 Rámcovej zmluvy Rámcová zmluva Friendly Finance Slovakia a spotrebiteľa o poskytnutí spotrebiteľského úveru, iného úveru a pôžičky rámcovo upravuje práva a povinnosti zmluvných strán bližšie upravených v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru a v Dohodách o zmene dohodnutých zmluvných podmienok. Jednotlivé zmluvné podmienky Rámcovej zmluvy sú záväzné pre obe zmluvné strany, pokiaľ nie je niektorá zmluvná podmienka dohodnutá v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru uzavretej na základe konsenzu oboch zmluvných strán inak alebo pokiaľ kogentné ustanovenie všeobecne záväzného predpisu neustanovuje inak.

Podľa čl. III Podmienky uzatvorenia zmluvy bodu 3,5 Rámcovej zmluvy, Rámcová zmluva a Zmluva sa považujú za uzavreté momentom prijatia písomného súhlasu s návrhom Rámcovej zmluvy, Zmluvy a jej príloh klientom elektronickou poštou. Uzatvorením zmluvy spotrebiteľ potvrdzuje, že bol oboznámený s informáciami o podmienkach spotrebiteľského úveru. Rámcová zmluva nadobúda platnosť a účinnosť dňom vyjadrenia súhlasu s textom Rámcovej zmluvy, Zmluvy a jej prípadných príloh oboma zmluvnými stranami.

V zmysle čl. III Podmienky uzatvorenia zmluvy bodu 6 Rámcovej zmluvy, na základe uzatvorenej Zmluvy sa veriteľ zaväzuje poskytnúť klientovi úver na bankový účet klienta vedený v zmluve v deň uzatvorenia Zmluvy, najneskôr v nasledujúci pracovný deň po uzatvorení Zmluvy. Záväzok veriteľa poskytnúť úver sa považuje za splnený odpísaním peňažných prostriedkov vo výške úveru z bankového účtu veriteľa v prospech bankového účtu klienta.

Podľa čl. IV Úroky, úroky z omeškania, poplatky a ročná percentuálna miera nákladov, bodu 3 Rámcovej zmluvy úver poskytnutý veriteľom je bezúročný.

V zmysle čl. IV Úroky, úroky z omeškania, poplatky a ročná percentuálna miera nákladov, bodu 4, 5 Rámcovej zmluvy v prípade omeškania so splátkami úveru sa klient zaväzuje zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to vo výške o 8 percentuálnych bodov vyššej ako základnú úrokovú sadzbu Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením záväzku. V prípade omeškania klienta so splátkami úveru je klient povinný zaplatiť veriteľovi skutočne vynaložené náklady spojené s ich vymáhaním. Konkrétne sa jedná o súvisiace personálne náklady, náklady na prevádzku kancelárie, náklady za telefonické výzvy, SMS, e-mailové správy, písomné výzvy, ako aj ďalšie náklady vynaložené veriteľom z dôvodu omeškania klienta (ďalej len náklady), ktoré sú vyrátane nasledovne: spracovanie a urgencie pri omeškaní sa úhradou úveru vrátane vypracovania prvej upomienky vo výške 15 eur, spracovanie a urgencie pri omeškaní sa úhradou úveru vrátane vypracovania druhej upomienky vo výške ďalších 10 eur, spracovanie a urgencie pri omeškaní sa úhradou úveru vrátane vypracovania tretej upomienky vo výške ďalších 10 eur, spracovanie a urgencie pri omeškaní sa úhradou úveru vrátane vypracovania štvrtej upomienky a prípravy prípadu na predanie externej inkasnej spoločnosti vo výške ďalších 30 eur.

Podľa čl. VII Záverečné ustanovenia bodu 2 Rámcovej zmluvy, Rámcová zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú.

Podľa Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (ďalej len Zmluva) zo dňa 10.1.2014 uzavretej medzi žalobcom a žalovanou sa žalobca ako veriteľ sa na základe Rámcovej zmluvy zaväzuje poskytnúť žalovanej ako spotrebiteľovi poskytnúť krátkodobý bezúčelový, bezúročný úver vo výške 200 eur, s jednorazovým čerpaním, bezhotovostným prevodom z účtu v banke veriteľa na bankový účet spotrebiteľa uvedený v záhlaví zmluvy v deň uzatvorenia Zmluvy, najneskôr nasledujúci pracovný deň po uzatvorení Zmluvy a spotrebiteľ sa zaväzuje vrátiť veriteľovi úver s príslušenstvom v celkovej výške 262,21 eur bezhotovostne na bankový účet veriteľa. Zmluva sa uzatvára na dobu určitú, so splatnosťou úveru s príslušenstvom dňa 10.2.2014. Celkové náklady na základe údajov platných v čase uzatvorenia Zmluvy predstavujú ročnú percentuálnu mieru nákladov (ďalej len RPMN) vo výške 2326,1%. Celkové náklady spotrebiteľa podľa § 2 písm. g) zákona sú tvorené poplatkom za poskytnutie úveru vyjadrením pevnou sumou 62,21 eur. Náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. o, p, t, u, w, x Zákona sú obsiahnuté v Rámcovej zmluve uzavretej medzi veriteľom a spotrebiteľom, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je táto Zmluva. Skutočnosti, ktoré nie sú upravené v Zmluve, sa spravujú príslušnými ustanoveniami Rámcovej zmluvy, Občianskeho zákonníka, Zákona o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, Zákona o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku.

Z predloženého výpisu z účtu žalobcu súd zistil, že žalobca zaslal dňa 10.1.2014 na účet žalovaného sumu 200,- eur.

Upomienkou o nezaplatení pohľadávky vo výške 297,21 eur zo dňa 17.2.2014 žalobca upozornil žalovaného, že jeho pôžička je po lehote splatnosti. Tým, že ju žalovaný v lehote splatnosti neuhradil, porušil Zmluvu o všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. V súlade so zmluvou, mu preto žalobca účtuje administratívne náklady vymáhania vo výške 35 eur, pričom celková dlžná čiastka predstavuje sumu 297,21 eur.

Listom zo dňa 24.2.2014 označeným ako urgencia nezaplatenej pohľadávky vo výške 307,21 eur, žalobca žalovanému oznámil, že dlžná čiastka sa zvyšuje o administratívne náklady spojené s konaním vymáhania vo výške 10 eur.

V liste zo dňa 3.3.2014 označeným ako upozornenie na hrozbu exekúcie pohľadávky vo výške 317,21 eur, žalobca žalovanej oznámil, že jej dlžná čiastka sa zvyšuje o administratívne náklady spojené s inkasným konaním vo výške 10 eur.

Listom zo dňa 10.3.2014 označeným ako posledná výzva, žalobca žalovanej oznámil, že jej účtuje ďalšie administratívne náklady spojené s konaním vymáhania vo výške 30 eur.

Žalobca v písomnom podaní zo dňa 18.5.2015 uviedol, že účastníci predmetného konania uzatvorili prostredníctvom diaľkovej komunikácie Rámcovú zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, iného úveru a pôžičky a s tým spojených ďalších služieb a zároveň Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, a to tým, že žalovaný prijal návrh týchto zmlúv zo strany žalobcu v súlade s článkom III. bod 3. Rámcovej zmluvy na základe ktorých žalobca poskytol žalovanej krátkodobý bezúčelový úver vo výške 200,- eur. Zmluva bola uzatvorená v súlade so zákonom č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku tým, že žalovaný sa zaregistroval na adrese internetového sídla žalobcu ako veriteľa za účelom zriadenia užívateľského účtu a požiadal o uzatvorenie zmluvy.

Žalovaný vo výpovedi uviedol, že nepopiera, že obdržal úver, ktorý nesplácal, je ochotný ho uhradiť v 50-eurových mesačných splátkach. Pracuje vo veľkosklade DM market, kde mám mzdu 320 eur, býva u rodičov, ktorým prispeva sumou 100 eur.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 658 Občianskeho zákonníka pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

V zmysle § 1 ods. 3 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Ako vyplýva z § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

V zmysle § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Ako vyplýva z § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti

súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou na diaľku zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom o poskytnutí finančnej služby výlučne prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie.

Ako vyplýva z § 2 písm. c) zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účely tohto zákona sa rozumie dodávateľom osoba, ktorá je v rámci svojho podnikania zmluvným poskytovateľom finančných služieb prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej sa výlučne na osobnú spotrebu poskytujú finančné služby na základe zmluvy na diaľku a ktorá pri jej uzatváraní a plnení nekoná v rámci svojho zamestnania, povolania alebo podnikania.

V zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov dodávateľ je povinný oznámiť spotrebiteľovi informácie podľa odseku 1 zreteľným a zrozumiteľným spôsobom vhodným pre použitý prostriedok diaľkovej komunikácie v súlade so zásadami dobrých mravov a v súlade so zásadami poctivého obchodného styku tak, aby bol zrejmý obchodný účel týchto informácií; informácie musia byť aktuálne, úplné a pravdivé.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis - nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z..

Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (§ 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.).

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola prostredníctvom diaľkovej komunikácie uzatvorená Rámcová zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru, iného úveru a pôžičky a s tým spojených ďalších služieb a zároveň Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru, pričom predmetom záväzkového vzťahu bolo poskytnutie krátkodobej pôžičky vo výške 200 eur žalovanému, ktorý sa zaviazal poskytnuté finančné prostriedky vrátiť za stanovených podmienok spolu s poplatkom za poskytnutie úveru a v prípade omeškania aj s nákladmi spojenými s vymáhaním pôžičky.

Predmetný právny vzťah nemožno vzhľadom na ust. § 1 ods. 3 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z. posudzovať ako spotrebiteľský úver.

Žalobca však podľa súdu preukázal platné uzatvorenie zmluvy o pôžičke a naplnenie všetkých podstatných náležitostí predmetnej zmluvy, t.j. reálne poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanému ako dlžníkovi a to výpisom z jeho účtu, dočasnosť zmluvného vzťahu ako aj povinnosť žalovaného vrátiť peniaze a to v lehote 10.2.2014, preto súd právny vzťah medzi účastníkmi posúdil ako zmluvu o pôžičke v zmysle § 657 a násl. Občianskeho zákonníka.

Ako vyplýva z ust. § 657 a § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluva o pôžičke je buď bezodplatná alebo odplatná, avšak odplata je možná len vo forme úrokov (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru (správne v zmluve o pôžičke) sa však výslovne uvádza, že úver (správne pôžička) je bezúročný. Zmluvné strany si teda nedohodli úroky ako odplatu za poskytnutie pôžičky, a inú formu odplaty zákon neumožňuje. Dohoda o poplatku za poskytnutie úveru (správne pôžičky) vo výške 62,21 eur je preto absolútne neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Z absolútne neplatného právneho úkonu nemôžu dotknutému účastníkovi vzniknúť žiadne práva a povinnosti, keďže takýto úkon je neplatný od začiatku (ex tunc). V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka sa uvedený dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, teda na spomínaný poplatok za poskytnutie úveru (pôžičky), preto súd v tejto časti žalobu zamietol. Keďže však žalobca preukázal splnenie svojho zmluvného záväzku zo zmluvy a reálne poskytol žalovanému peňažné prostriedky v sume 200 eur, pričom mu vznikla povinnosť vrátiť požičanú sumu do 10.2.2014, avšak žalovaný si svoju

povinnosť nesplnil ani čiastočne, súd je toho názoru, že v tejto časti je žaloba dôvodná, preto žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 200 eur.

V danom prípade ide o právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Aj v prípade, že by súd považoval dohodu o poplatku za poskytnutie úveru za dohodu o úroku ako odplatu za poskytnutie pôžičky, zaoberal by sa samotnou sadzbou úroku z pôžičky.

Úrok z pôžičky by tak v danom prípade predstavoval za obdobie 30 dní sumu 62,21 eur. Súd preveroval úrok z pôžičky aj s poukazom na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priesť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľských a ostatných úveroch so splatnosťou do 1 roka v januári 2014 činil úrok 8,57 % p.a.

Keďže v danom prípade by činila odplata za 30 dní poskytnutej pôžičky sumu 62,21 eur, za 365 dní poskytnutej pôžičky by odplata predstavovala 547,65 eur (Výpočet - 365 dní /30 dní=12,16, ročná odplata tak predstavuje 12,16x62,21eur = 756,47 eur). Ročná úroková sadzba pri takejto pôžičke tak predstavuje 378,24% (Výpočet 756,47 eur x 100/ 200 eur= 378,24%).

Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku z pôžičky by v danom prípade 44-krát prevyšovala mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

Išlo by tak o neprimerane vysoké úroky, ktoré by boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

„Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosť za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

„Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriзнаl žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014

Aj napriek objemu poskytnutých peňažných prostriedkov a lehote splatnosti pôžičky, by súd považoval, odhliadnuc od záverov vyslovených vyššie, takto dojednanú výšku úrokov za neprimeranú, a preto odporujúcu dobrým mravom a vzhľadom na tieto skutočnosti, by súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka) a žalobu žalobcu v časti o zaplatenie celkových nákladov z pôžičky spolu v sume 62,21 eur taktiež zamietol.

Okrem samotnej istiny pôžičky a poplatku za poskytnutie úveru si žalobca uplatňoval náhradu skutočne vynaložených nákladov v celkovej výške 65,- eur v zmysle čl. IV bodu 5 Rámcovej zmluvy. Dojednanie v časti týkajúcej sa vyčíslenia týchto tzv. skutočných nákladov podľa druhu upomienky je potrebné

považovať za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi a zároveň je ju možné vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca na jednej strane uvádza, že ide o skutočne vynaložené náklady a na druhej strane ich stanovil paušálne v neprímeranej výške. Táto zmluvná podmienka je teda výrazne v neprospech spotrebiteľa a nepochybne nebola individuálne dojednaná, keďže žalovaný nemohol ovplyvniť obsah rámcovej zmluvy. Žalobca súdu nepreukázal, aké skutočné náklady mu s vypracovaním urgencií a upomienok vznikli, pričom žalovaný nemal možnosť ovplyvniť ustanovenia Rámcovej zmluvy, ktoré sa týkali týchto nákladov. Na základe vyššie uvedeného súd nárok žalobcu na náklady skutočne vynaložené z dôvodu omeškania dlžníka vo výške 65 eur zamietol.

Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedených poplatkov za upomienky je možné považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Brandenbursku (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že nárok žalobcu je dôvodný čo do výšky 200 eur, keď súd nárok na poplatok za poskytnutie pôžičky vo výške 62,21 eur a náhradu skutočne vynaložených nákladov v celkovej výške 65 eur zamietol. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, preto ho zaviazal súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy vo výške 5,25% ročne v súlade s citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády, keď základná úroková sadzba ECB ku dňu vzniku omeškania predstavovala 0,25% a to dňom 11.2.2014, no len zo sumy 200 eur, na zaplatenie ktorej žalovaného zaviazal a vo zvyšku v tejto časti žalobu zamietol.

Podľa § 160 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach. Vzhľadom na zlú finančnú situáciu žalovaného, ktorého mesačným príjmom je mzda vo výške 320 eur, súd mu povolil uspokojiť nárok žalobcu v primeraných splátkach.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Žalobca mal úspech v časti o zaplatenie sumy 200 eur, čo predstavuje pri žalobcom uplatnenom nároku na zaplatenie sumy 327,21 eur úspech 61,12% a neúspech v pomerne 38,88%, čo predstavuje úspech žalovaného. Takto po odpočítaní úspechu žalovaného od úspechu žalobcu vznikol žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 22,24 %.

Odmena za jeden úkon právnej služby podľa § 10 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhlášky“) predstavuje sumu 24,90 eur.

Žalobcovi tak vznikol nárok na odmenu za dva úkony - prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd podľa § 13a ods. 1 písm. a), c) cit. vyhl., teda spolu odmena v sume 49,80 eur a na

režijný paušál za 2 úkony v zmysle § 16 ods. 3 vyhl. a to za dva úkony v roku 2015 po 8,39 eur, teda spolu 16,78 eur. Takto trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 66,58 eur.

Ako súd uviedol vyššie, žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 22,24%, čo predstavuje sumu 14,81 eur (22,24% zo sumy 66,58 eur) a iných trov konania pozostávajúcich z poplatku z návrhu na začatie konania, pričom žalobca uhradil poplatok v sume 19,50 eur a preto mu vznikol nárok na náhradu trov v sume 4,34 eur (22,24% zo sumy 19,50 eur).

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.